

Rakentamisen ympäristövaikutukset

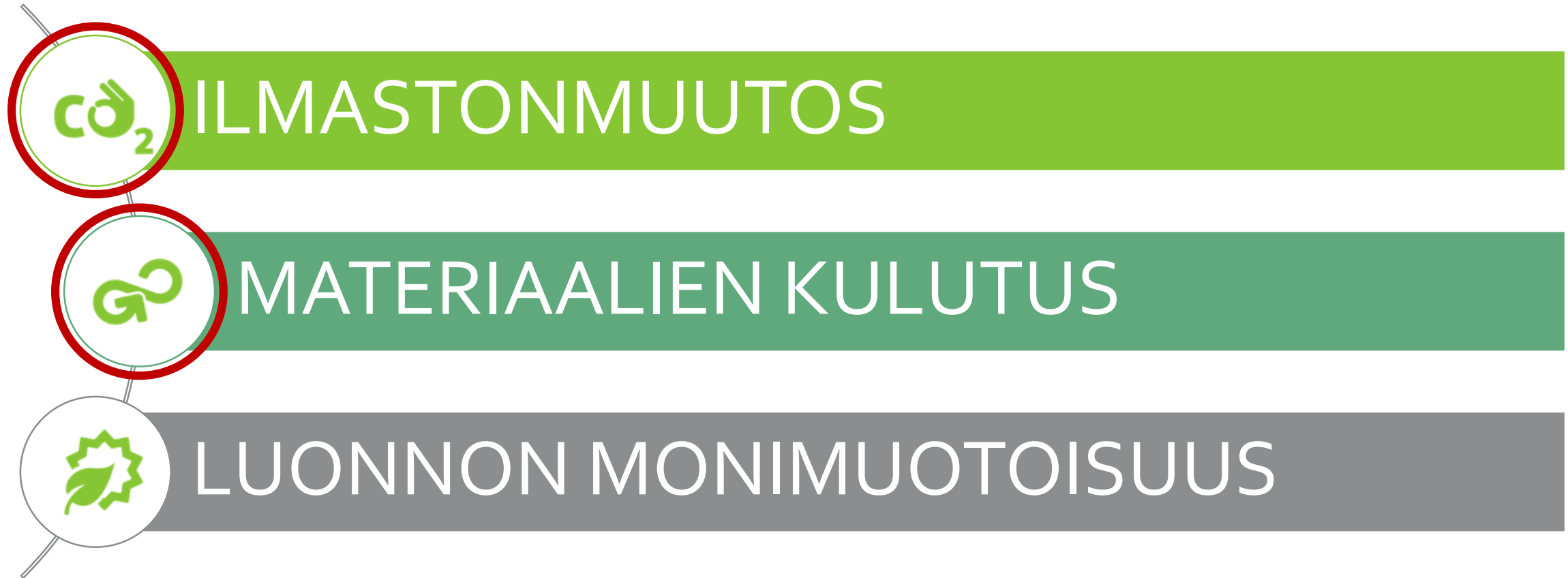
Eduskunta, ympäristövaliokunta

18.10.2019

Mikko Nousiainen

Green Building Council Finland

Globaalit haasteemme

Mitä siis tehdä?

Loppukäyttösektorien kolme keskeistä tavoitetta:

- 1) energiatehokkuuden parantaminen
- 2) energiankysynnän alentaminen
- 3) sähköistäminen

Rakennusten pitkäikäisyyden vuoksi vaaditaan välittömiä toimia pois energia- ja hiili-intensiivisyydestä

Teknisten ratkaisujen ohella tarvitaan lainsäädäntöä, koulutusta ja tehokkaita toimeenpanomekanismeja

32%

RAKENNUSTEN OSUUS SUOMEN
ENERGIANKULUTUKSESTA

30%

SUOMEN
HIILIDIOKSIDIPÄÄSTÖISTÄ

40-50 %

maapallon raaka-
aineista käytetään
rakentamiseen

MATERIAALIT JA RAKENTAMINEN

RAKENNUSTEN KÄYTTÖ

Materiaalien valmistuksessa, kuljetuksessa, rakentamisessa ja korjaamisessa syntyvät kasvihuonepäästöt.

Käytön aikainen hiilijalanjälki muodostuu pääosin rakennuksessa käytetyn energian tuottamisen kasvihuonepäästöistä, sekä korjauksissa käytettäviin materiaalien hiilipäästöistä.

Rakennuksen koko **elinkaaren hiilijalanjälki** kattaa kaikki materiaalien, rakentamisen, käytön ja purkamisen kasvihuonepäästöt

Kuva: YM

RAKENNUS-MATERIAALIEN
VALMISTUS TUOTTAÄ LIIKAA
HIILIDIOKSIDIA JA KULUTTAA
UUSIUTUMATTOMIA
LUONNONVAROJA

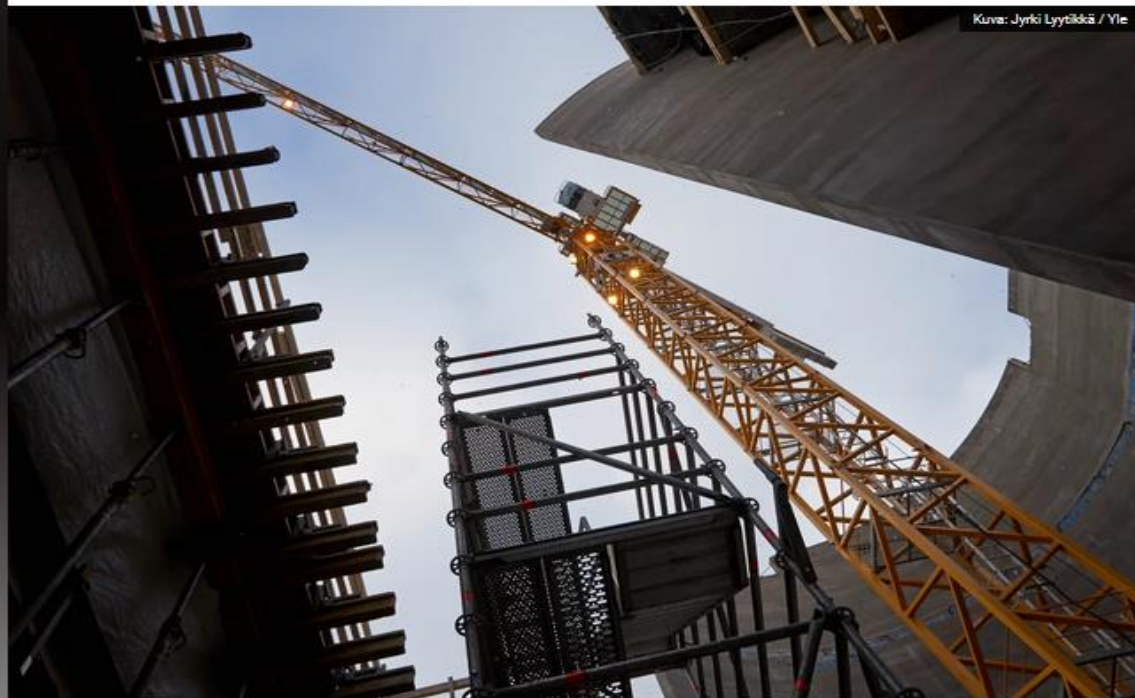
KIERTOTALOUS ON YKSI KEINO
VÄHÄHIILISYYTEEN JA
MATERIAALITEHOKKUUTEEN

Rakentamista ilman kiertotalousajattelua ei tulevaisuudessa ole – "Meillä ei ole toista järkevää reittiä olemassa"

Kierrätettyjen rakennusmateriaalien ongelma on se, että materiaalin arvo romahtaa. Tätä yritetään parantaa kiertotalousopeilla.

Kiertotalous 13.9.2019 klo 13.14

Rakentaminen kuluttaa paljon luonnonvaroja ja raaka-aineita. Kierrättämällä ja hyödyntämällä uusiomateriaaleja ympäristövaikutuksia saadaan pienennettyä.

13.9.2019
<https://yle.fi/uutiset/3-10959385>

Rakennusalalla on edessä iso työ kiertotaloudessa: "Koko malli täytyy miettiä alusta asti uudelleen"

9.11.2018 08:00

RAKENTAMINEN

POLITIikka

RAAKA-AINEET

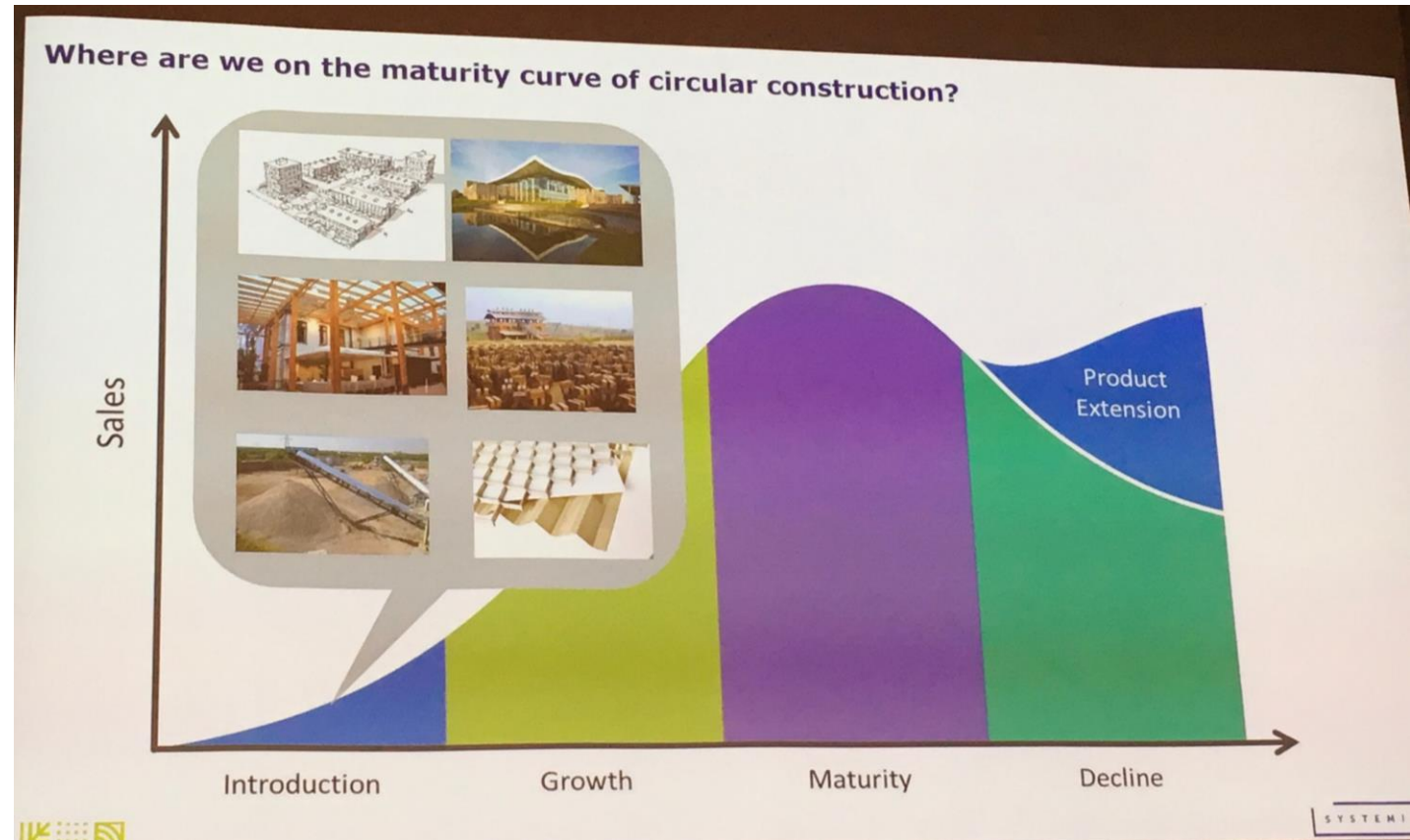
TEOLLISUUS

YMPÄRISTÖ

Kiertoon. Ympäristöministeriö työstää parhaillaan ohjeistusta, miten kiertotalous voidaan huomioida purkuhankkeissa. KUVA: JANNE RUOTSALAINEN

World Circular Economy Forum - 4.6.2019:

Huomioita valtion talousarvioesityksestä 2020

Green Building Council Finland

Lausunto

Kiertotalous rakentamisessa ja rakennetussa ympäristössä on välttämätöntä

Kirjaus "Kiertotalouden edistämishjelman toteuttaminen" (HO 2019 / 32.20 s. 608)

"Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä vahvistetaan. Hallituskaudella toteutetaan kiertotalouden edistämishjelma. Business Finlandin rahoitusta kohdennetaan yritysten kiertotaloushankkeiden, julkisten toimijoiden yhteistyöhankkeiden ja innovatiivisten julkisten hankintojen rahoitukseen. Avustusta voidaan myöntää myös Euroopan yhteistä etua koskeville tärkeille hankkeille (Important Projects for Common European Interest, IPCEI).

Rahoitusta kohdennetaan erityisesti elintarvike- ja puutuotealan kasvuhakuisuuden ja uudistumisen vauhdittamiseen."

- Pidämme yllä olevaa esitystä (Kiertotalouden edistämishjelman toteuttaminen) puutteellisena ja toteamme, että **rahoitusta tulee ehdottomasti kohdentaa myös kiinteistö- ja rakennusalan kiertotalouden edistämiseen** toimialan merkityksen ja vaikutusmahdollisuuksien vuoksi. Esitämme, että rahoitusta kohdennetaan erityisesti myös kiinteistö- ja rakennusosalalle.

- *Suomessa on viimeisen kahden vuoden otettu valtava kehitysloikka kiinteistö- ja rakennusalan kiertotalouden osalta. Tätä työtä ovat tehneet tiiviissä yhteistyössä muun muassa yritykset, kaupungit, ympäristöministeriö sekä alan järjestöt, mukaan lukien Green Building Council Finland. Työ vaatii määrätietoista jatkoa myös tulevina vuosina.*
- → Talousarvioehdotuksessa on lueteltu useita kiinteistö- ja rakennusalan kiertotaloustoimia. Näiden toteuttaminen vaatii riittäviä resursseja muun muassa ympäristöministeriössä.
- → Kiinteistö- ja rakennusalan kiertotalouden vauhdittamiseksi esitämme riittävien kehitysresurssien lisäämistä vastuuministeriöihin kuten ympäristö- ja työ- ja elinkeinoministeriöön.

Talousarvioehdotuksessa runsaasti hyviä kirjauksia

- Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta

- "Toteutetaan toimenpidekokonaisuus, jolla **tuetaan hiilijalanjäljen pienentämistä asumisessa, parannetaan olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuutta.**" (s. 774)
- "Edistetään **vähimmäisvaatimuksia energiatehokkaampaa** uudis- ja korjausrakentamista." (s. 774)
- "Vuonna 2020 saa valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain (688/2011) nojalla myöntää asuinrakennuksille **avustuksia energiatehokkuuden parantamiseen sekä älykkääseen ja joustavaan energiakulutukseen tähtääviin toimenpiteisiin yhteensä enintään 20 000 000 euroa** siten, kuin energiatehokkuusavustuksista annettavalla asetuksella säädetään. Avustuksen myöntää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus."(ss. 787 -788)
- "Siirtymistä kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa vauhditetaan **investoimalla uusiutuviin energialähteisiin, edistämällä resurssitehokkuutta (energia- ja resurssitehokkuus)** sekä lisäämällä uusiutuvan energian osuutta energian käytössä. Vähähiilisyyttä ja päästöttömän energiajärjestelmän luomista tukevat politiikkatoimet mahdollistavat talouden kestäväen kehityksen." (Y 45)
-

- → **Valtion tulee löytää keinoja rakennusten energiaremonttien käynnistämiseksi ja taloudelliset ohjauskeinot ovat yksi hyvä väline.** Talot ovat pääosin asumista varten ja juuri näiden asuinkäytössä olevien rakennusten energiakorjaukset ja päästöjen vähentäminen on haastavaa. Suomen rakennuskannasta suuri osa on asuinkerrostaloja (61000 kpl) ja myös pientalojen määrä (1 152 000 kpl) on huomattava.
- → **Asuinrakennusten energiakorjauksiin varattu em. rahoitus (20 000 000 euroa) on tarpeen,** sillä selvitykset ovat osoittaneet, että pienikin taloudellinen tuki toimii kiinteistönomistajalle merkittävänä kannustimena korjauksen käynnistämisessä. Toivomme, että tukikriteerit ohjaavat erittäin kunnianhimoisiin energiaremontteihin.
- → **Kiinteistöverotuksen kehittämisessä tulisi jatkossa ottaa huomioon ilmastotehokkuus – valtava ohjausvaikutus.**
- → **Roadmap taloudellisten ohjauskeinojen kehittämiselle olisi merkittävä signaali alalle.**
- → **Riittävät resurssit tulee varata hiilijalanjäljen pienentäminen asumisessa, olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuuden parantaminen -toimenpideohjelman toteuttamiseen,** ottaen erityisesti huomioon rakennuskannan suuren koon ja rakennus- ja kiinteistöalan päästövähennyspotentiaalin.
- → **Aurinkoenergian hyödyntämistä tulee määrätietoisesti lisätä ja etenkin asuinkerrostaloja koskevia esteitä** (esimerkiksi verotukseen liittyviä) tulee purkaa. Etenkin aurinkoenergian kiinteistökohtainen hyödyntäminen on kasvussa, mutta potentiaaliin nähden muutos on hidasta etenkin asuinrakennuksissa.
- **IPCC: ”Kaikki keinot käyttöön – Nyt!”**
 - **Tavoitteeksi nollahiilirakennukset**
 - → **Esim. ympäristötehokkuus vaatimukseksi tontinluovutuskilpailuihin –ehtoihin AINA.**
 - → **Julkinen rakentaminen suunnannäyttäjäksi – joka kohteessa – AINA.**

Kiitos!